

Fig. 1. Kirken set fra sydvest. HW fot. 1998. - *Südwestansicht der Kirche.*

BAUNEKIRKEN

TJØRRING SOGN

Kirken, der er bygget som aflastning for den middelalderlige sognekirke, er indviet 1. søndag i advent 1977. Den er opført efter tegninger af arkitekt Kristian Kristiansen, Brande, efter at menighedsrådet 1970 havde indhentet forslag til en ny kirke. Navnet, Baunekirken, er valgt blandt indkomne forslag fra beboerne.

Kirken, som ligger ca. 1 km syd for Tjørring kirke, er en centralkirke i usædvanlig udform-

ning, domineret af et vældigt kobbertag, som rejser sig over bygningens midte med spærene samlet i et himmelstræbende knippe, et motiv, der ifølge arkitekten skal lede tanken hen på 'Verdensbjerget'.¹ Han beskriver selv bygningen som 'et cirkelformet kirkerum' i en 'korsformet grundplan'. Det centrale rum giver mindelser om bornholmske rundkirker (Østerlars); men arkitekturen er i øvrigt næppe tænkelig uden på-

virkning af Le Corbusiers pilgrimskirke, Notre Dame du Haut, i Ronchamp, Frankrig, fra 1950-55. Det gælder det udragende tag og navnlig de små, skarpt afgrænsede og tilfældigt placerede vinduer.

Hovedformen i det dristige projekt er et stort kors, hvis fire arme tiltager i bredden udadtil mod hver sit verdenshjørne, et 'Georgs-kors'. Murene kan opfattes som radier udgående fra alterbordet i kirkerummets centrum; de udgår dog fra et punkt, der ligger lidt bag centrum. Det murede, cirkulære kirkerum (fig. 3) er placeret i et kvadrat med glassider uden at fylde dette helt ud. Afsnittene mellem cirkel og kvadrat tjener som gangareal og udnyttes i vestre halvdel til forhal, mens der bag en forbindende gang i østre halvdel er indrettet køkken (nord) og dåbsværelse (syd). Kirkerummet forbindes med korsarmene ved brede, rektangede åbninger mod syd, vest og nord. Vestre korsarm er som en slags forlænget skib en fast bestanddel af

selve kirken (kirkesalen), mens korsarmene i syd og nord, der i det daglige bruges som mødelokale og konfirmandstuer, med foldedøre kan inddrages i kirken. Østre korsarm er ikke umiddelbart forbundet med kirkerummet; den indeholder foruden toiletter og kontorer et depot og et teknikrum.

Hele anlægget dækkes af det store, svejfede kobbertag, opdelt i 16 flader, som løber sammen i midten. Taget er trukket ud over de enkelte bygningsafsnit, hvorved der fremkommer overdækkede terrasser; kun korsarmenes langmure er uden udhæng. Det vældige tag præges af de bærende elementer, otte kobberklædte limtræspær, der som lange bøjede skinner med skarpt skåren profil rager ud fra tagskægget og øverst samles i et 'knippe', der kan lede tanken hen på et bål (jfr. navnet Baunekirken).

Kirkerummet (fig. 3) er i sin indretning samlet omkring midten med alteret. Triumfbuens traditionelle plads er i øst antydnet ved en "H—

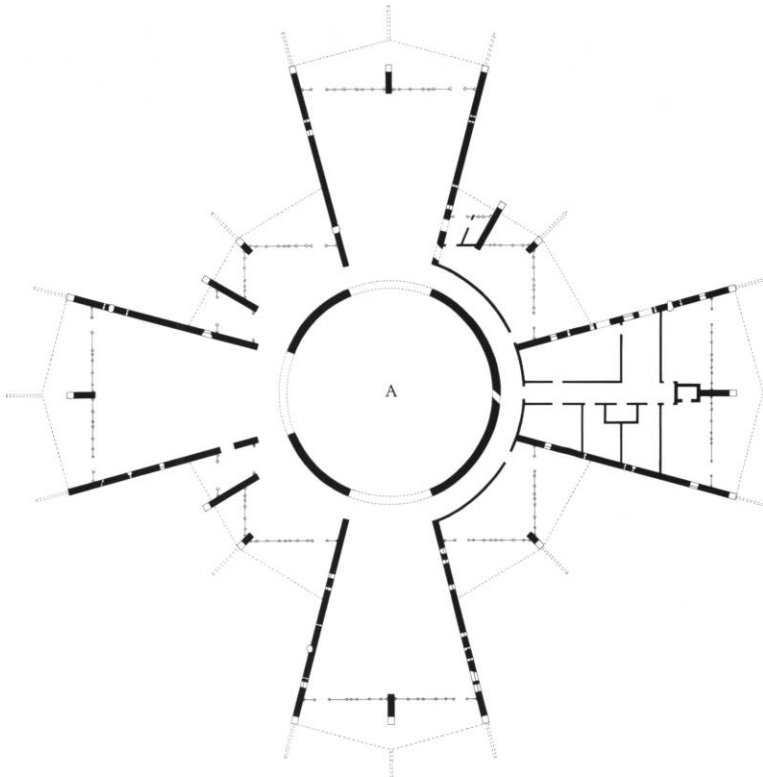

Fig. 2. Plan 1:600. Efter Kristian Kristiansen 1976, tegnet af MN 2000. - Grundriss.

Fig. 3. Det centrale kirkerum set fra kirkesalen i vest. HW fot. 1998. - *Der zentrale Kirchenraum vom westlichen Kirchensaal aus gesehen.*

muret' arkade (et cirkeludsnit), indeholdende en lille, rundbuet dør.

I teglstensmurene, der er hvidtede ude og inde, indgår en del marksten og genanvendte kvadre (se ndf.). Korsarmenes endemure er af glas, mens langmurene optages af mange små, skarpt afskårne og retkantede vinduesåbninger. Disse er tilsyneladende anbragt helt tilfældigt og må som nævnt have et forbillende i Le Corbusiers kirke i Ronchamp. Tilsvarende små og større åbninger, uden glas, findes i 'ringmuren' omkring kirkerummet. Dette får lys gennem et vindue øverst i den åbne tagstol og fra lysspalter langs de buende limtræsspær. Loftet er beklædt med brædder, malet i en frisk, græsgrøn farve. I gulvet ligger røde, mørkbrændte teglsten, der mod centrum toner over i en violet farve.

Genanvendte *granitter* og *marksten*. Foruden

kampesten, indsamlet af sognets beboere, er i teglstensmurene indsat en række andre granitter, således en skålsten fra stenalderen og en yngre møllesten. Nær indgangen i det sydvestre hjørne er indmuret granitkvadre, som efter sigende skulle stamme fra Sinding kirkes tårn. Fra kirkegårdsdiget omkring Tjørring kirke er hentet en sten med kilehuller indhugget i korsform, så stenen kunne kløves i fire dele. Denne kampesten er anbragt i den 'falske' triumfbue i kirkerummets østre del (jfr. fig. 4).

Et tømret *klokkehus* efter sønderjysk forbillende er 1991 rejst øst for kirken efter tegninger af kirkens arkitekt. Det afløste en fritstående stabel.

Inventaret er i det væsentlige fra opførelsen. *Alteret*, uden egentlig prydelser, udgøres af et alterbord af bejdsset træ, som står midt i central-

Fig. 4. Det centrale kirkerum set mod øst. HW fot. 1998. - *Der zentrale Kirchenraum gegen Osten.*

rummet og indrammes af en cirkulær alter-skranke med grønt betræk.

Altørsølvet, der foruden kalk og disk omfatter oblatæske, alterkande og -stager i samme enkle stil, er påskrevet »Baunekirken 1977« og bærer stemplerne »Hofstætter« og »Sterling«. Til daglig står på alterbordet et sæt drejede stager af træ.

Døbefonten er af granit, udhugget af Torvald Westergaard, Lemvig, 92 cm høj. På dens ene side ses Adam og Eva med deres barn, på den anden nutidsfamilien på vej til dåben. Grupperne rækker hinanden hænder, hvor mændenes arme mødes, dannes et kors, og som modstilling ses foroven ved fordybningen et djævløhed. Til fonten, der står syd for alteret, hører en dåbskande af tin, der er mærket »Hedetin«.

Prædikestolen, nord for alteret, er muret af røde tegl, halvcylindrisk, med trin bagtil; på forsiden er indsat et granitrelic af Torvald Westergaard, 80 cm højt, der viser en skikkelse med udbredte arme.

Stoleværket består af lave, kraftige bænke i bejdsset træ, opsat i buede rækker som cirkeludsnit. I kirkesalen løse stole.

Orgel, 1981, med 21 stemmer og 6 transmissioner,² tre manualer og pedal, bygget af Jensen & Thomsen, Hillerød. Disposition: Hovedværk: Principal 8', Rørfløjte 8', Oktav 4', Nat-horn 4', Nasat 2 2/3', Tværfløjte 2', Mixtur IV, Vox humana 8', tremulant. Svelleværk: Bordun 16', Spidsfløjte 8', Gemshorn 4', Cornet III-IV, Fagot 16', Trompet 8', Clairon 4'. Positiv: Gedakt 8', Principal 4', Rørfløjte 4', Oktav 2', Kvint 1 1/3', Cromorne 8'. Pedal: Bordun 16' (trm.), Spidsfløjte 8' (trm.), Gemshorn 4' (trm.), Fagot 16' (trm.), Trompet 8' (trm.), Clairon 4' (trm.). Manualomfang: C-g'", pedal-

omfang: C-d'. Kopler: SV-HV, Pos-HV, HV-P, Pos-P, SV-P. Uligesvævende temperering (etableret 1993). Mekanisk aktion, sløjfevindlader. Enkelt hvidmalet orgelhus; opstillet i centralrummets sydøstlige del. **Orgel*, med fem stemmer, ét manual og pedal, bygget af Jensen & Thomsen. Disposition: Manual: Gedakt 8', Fugara 8', Rørfløjte 4', Oktav 2'; svelle. Pedal: Subbas 16'. Koppel: M-P. Flyttet til Lind Kirkecenter (Hammerum hrd.).

Klokkerne er ophængt i klokkehuset. 1) 1991, støbt af Piccard, Frankrig, tv. 100 cm. Klokken har prydborter med vindrueklaser og indskrifter med reliefversaler. Om halsen: »Støbt til Baunekirken 1991 af Piccard i Frankrig«, på legemet: »Denne dag har Herren skabt, lad os juble og glæde os på den«.

2) 1993, tv. 86 cm, i øvrigt som nr. 1, bortset fra årstallet og indskriften på klokkelegemet: »Jeg bringer bud / som blus og bavn / om liv og fred / i Jesu navn«.

3) 1993, tv. 76 cm, i øvrigt som nr. 1, bortset fra årstallet og indskriften på klokkelegemet: »Til kirkens skib / mod frelsens havn / jeg kalder jer / i fryd og savn«.

Litteratur. K. Kristiansen, »Baunekirken - et Guds hus - indviet 1. søndag i advent 1977«, *ViStÅrb* 1978, 69-71. - *Baunekirken Tjørring*, udg. Tjørring Sogns Menighedsråd 1997.

Beskrivelse af bygning ved Niels Jørgen Poulsen, inventar ved Ebbe Nyborg og Ole Olesen (orgler). Redaktion afsluttet 1999.

¹ Jfr. *Kristiansen* 69.

² De transmitterede stemmer er af enten/eller typen, dvs. at de ikke kan trækkes samtidig i svelleværk og pedal.